

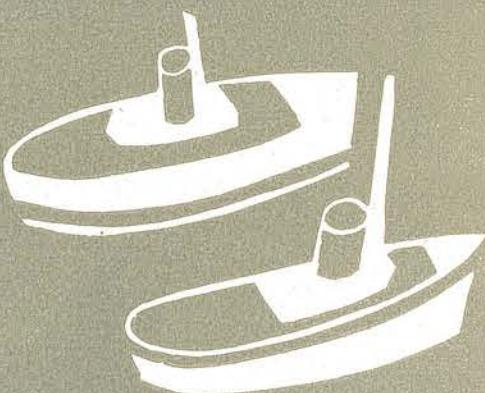
Galeb

ŠTEVILKA

6

LETÖ IV.

TRST 1957-58.

Galeb

LIST ZA MLADINO

Izhaja mesečno, izdajatelj in odgovorni urednik je Ivan Grbec. Ureja ga uredniški odbor.
Tiska tiskarna »Graphis« v Trstu, ulica sv. Frančiška 20. — Tel. 29-477

Naslovno stran je napravil Robert Hlavaty.

V S E B I N A

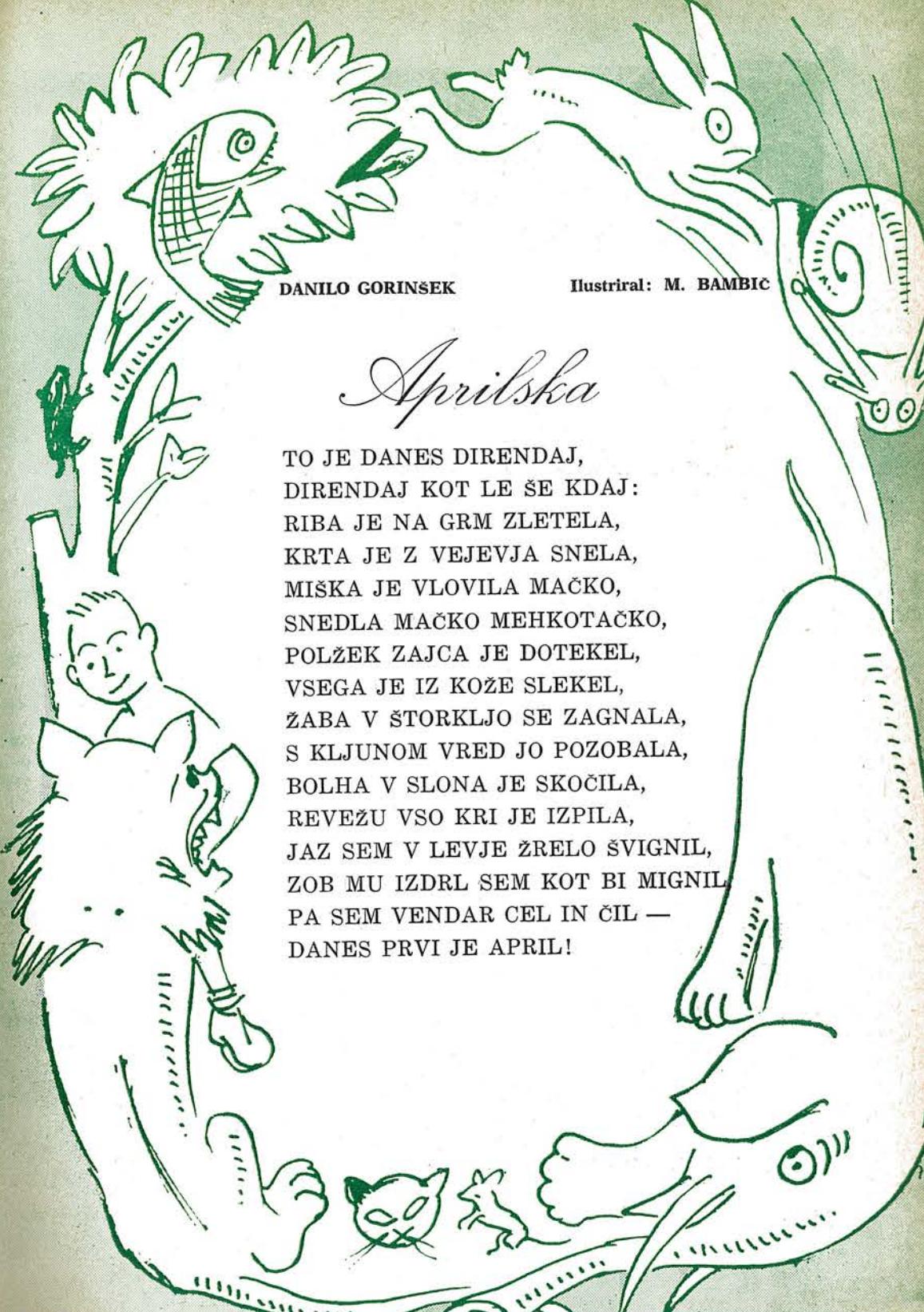
Danilo Gorinšek: Aprilska	121
Ivan Matičič: Zaraska poto	122
Pes in petelin	126
Vera Albreht: Na parniku	127
Vi. Kogoj: Zgodba o ponošenem čevlju	128
Kozi	129
Osel in slon	129
M. Sedmak: 10 let Pavlihovega odra .	130
M. Košuta: Sinček bo pilot	131
M. Bambič: Čudoviti nos	132
Fr. Milčinski: Zgodbe kraljeviča Marka	134
A. S.: Lepa slovenščina	137
D. Gorinšek: Zajec in polž	138
S. Andolšek: Žogice žive, rumene . . .	139
Metka in piščeta	141
S. Pahor: Naši kraji v preteklosti . .	142
Naši mali dopisniki	143

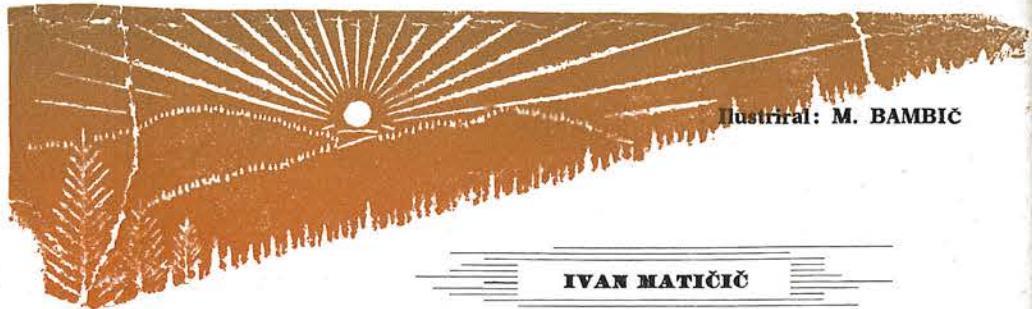
DANILO GORINSEK

Ilustriral: M. BAMBIC

Aprilska

TO JE DANES DIRENDAJ,
DIRENDAJ KOT LE ŠE KDAJ:
RIBA JE NA GRM ZLETELA,
KRTA JE Z VEJEVJA SNELA,
MIŠKA JE VLOVILA MAČKO,
SNEDLA MAČKO MEHKOTAČKO,
POLŽEK ZAJCA JE DOTEKEL,
VSEGDA JE IZ KOŽE SLEKEL,
ŽABA V ŠTORKLJO SE ZAGNALA,
S KLJUNOM VRED JO POZOBALA,
BOLHA V SLONA JE SKOČILA,
REVEŽU VSO KRI JE IZPILA,
JAZ SEM V LEVJE ŽRELO ŠVIGNIL,
ZOB MU IZDRL SEM KOT BI MIGNIL
PA SEM VENDAR CEL IN ĆIL —
DANES PRVI JE APRIL!

IVAN MATIČIČ

Zarasla nota

»U, boli!« zastoka deklica.

»Boli te? Kje?«

»Ne vem, v križu.«

»No, le vstani, veš, nekoliko bo treba potrpeti.«

Punče se polagoma le dvigne, čeprav s težavo.

»Tako, zdaj pa dvigni noge, drugo za drugo.« Tudi noge težko dvinga. Tinč ji pomaga kolikor more, seveda samo z eno roko, ker z drugo se mora držati za vrv. Polagoma jo spravi v zanko, katero ji potem pod pazduho zadrgne. Nato pa še v drugo zanko. Kako je dobro, da sta dve vrvvi. Drugo zanko ji pa zadrgne vrhu nog, tako da se dekletce lahko kar usede, ako bo toliko izmučeno. Tinče se oddahne. Zdaj jo končno drži v kleščah, ne more mu več zdrkniti nizdol, najsi žrelo še tako nevarno zeva pod njima. On se zdajci nekoliko odpočije, oprt s hrbtom ob steno.

»Kaj bo pa zdaj?« vpraša dekle v skrbeh.

»Zdaj? Zdaj te bomo pa spravili ven.«

»Kako?«

»Boš že videla.«

»Kdo pa je gori?«

»Nihče?« se čudi dekle. »Kaj me boš sam spravil ven?«

»Sam.«

Deklica vzdihne. Kakor je srečna, da je prišel ponjo in jo skuša rešiti iz te grozote, tako je zdaj zopet v veliki negotovosti, ker slutti, da bo treba velikanskega napora, preden bo ona zunaj.

»Te še kaj boli?« jo vpraša on.

»Ne vem. Veš, sem tako vesela, da si prišel pome.«

»Jaz sem tudi vesel, da sem te našel živo.«

»Pa te tako dolgo ni bilo. Kaj si pa delal?«

»Kaj sem delal, vrvi sem iskal.«

»Vrvi?«

»Potlej sem pa mislil, da te ni več, ker se nisi oglasila. Najbrž si zadremala.«

»Ne, zdelo se mi je, da sem umrla.«

»Beži no.«

»Zdaj se pa zopet bojim.«

»Čemu?«

»Kako bova prišla ven. Zdaj sva ova zdolaj.«

»To le prepusti meni, boš videla, kako bo to šlo. Jaz grem zdaj gor.«

»Gor greš?«

»Seveda. Ti kar mirno čakaj, da pridem gor, potem te potegnem kvišku.«

»Jej, kaj pa če se utrga tale...«

»Ne bo se, ne, brez skrbi.«

Naroča ji še to in ono, nato se vzpone na vrvi in pleza kvišku. Kakor je dober plezač, pa le omaguje in neprstano drsa z nogami ob stene, iskaže si opore. Sicer ni tako lahko takole plezanje iz brezna. Razen tega je še izmučen od prejšnjih naporov, ki so ga tako utrudili. Misel na rešitev sestrice pa premaga vse ovire. Zavest, da je njena rešitev edino v njegovih rokah, mu daje novih in novih moči.

Ko je prišel ven, se je takoj lotil dela.

»Halo, Tonca, se držiš?«

»Držim se.«

»Dobro, zdaj pričnem vleči.«

Fant se upre z nogami ob bruno in nategne vrvvi, da kar belo pogleda. Bože mili, ni lahko delo, Tinč si je prav gotovo lažje predstavljal. Vleče, vleče, pa ga teža upogiba, kakor bi ga hotela zdaj strmoglavit noter. Zato malo pomisli in preskakuje z napeto vrvjo ter si jo ovija okoli bližnjega debla; s tem si napetost olajša in se sproti oddahne. Potem zakliče v brezno:

»Tonca, potiplji z roko okoli sebe in po stenah pa se oprimi klinov in polic, da ne bo tako težko.«

»Se že držim,« odvrne deklica, ki si je medtem že sama našla opore. Razumela je, da delo za Tinčka ni lahko. In res občuti Tinč neko olajšanje. Tinč vleče, vleče, pot mu zaliva čelo, pred očmi se mu vrtinči prepad. Zdaj potegne za desno vrv, potem pritegne levo, nato povleče zopet obe hkrati.

Ko se končno prikaže Tonca v svitu dneva, zbere Tinč poslednje moči in z vso silo potegne vrvvi, prav kot bi jo hotel dokončno iztrgati hudoču iz kremljev. Ven, ven! S poslednjim sunkom jo iztrga ven ter jo zavleče nekoliko proč od nesrečnega žrela.

»Tinč!« zavpije sestrica in glasno zajoka od velike ginjenosti.

Tinč kar vznak omahne in se usede na zemljo. Samo za spoznanje se nasmehne, a spriča silne izčrpanosti ne more vzklikniti nobene besede rešeni sestrici v pozdrav. Tu ždi sirota na tleh, popolnoma je izčrpana. Noge ima vse opraskane in krvave, roke prav tako, glavo tudi. Toda kljub svoji revi hvaležna gleda bratca. Skuša se mu še celo smehljati, dasi niti jokati ni še nehala od ginjenosti.

Bratec jo gleda ponosen in srečen. Nič več mu ni treba govoriti, tu leži pred njim živ dokaz, viden in neizpodbiten uspeh njegovega silnega napora. Kakor da lastnim očem ne more verjeti, da, Tonca je tu, na trdnih tleh leži, rešena iz strašnega žrela ...

»Čakaj, da te vsaj razvežem!

Vsa je zahomotana v vrveh, a Tinč vzame kar pipec pa ji poreže zanke. Punče kar voljno leži, vdano in srečno, da je zopet na belem dnevu, med živimi.

Tinč se razgleduje okrog in najde culo nekje med protjem.

»Na, Tonca, nekaj krhljev je še notri,« reče in ji ponudi culo. In punče se res loti krhljev, Tinč jo pa zadovoljen gleda, hkrati ji otipava roke, noge in glavo, rekoč: »Hudo si opraskana in pobita, zlomila si pa nisi nič, to je zares sreča!«

»Samo v hrbtnu me močno боли.«

»Tisto se bo že prebolelo, da le ni hujšega.«

Punče se malo ozre po sebi: »Joj, kako sem raztrgana!« vzklikne.

»To ni nič, samo da so roke in noge cele, reče in se ji dobrodušno smehlja.

Toda dan se nagiblje. Tinč se ozre in vidi, da se je pričelo nekam temniti.

NEVARNO SREČANJE

»Noč bo,« reče, »treba se bo nekam spraviti.«

»No, kar pojdiva,« mu pritrdi Tonca.

Fant ji pomaga na noge in reče: »Veš, tu bova morala prenočiti, ne kaže drugega.«

»Oh, kar prenočiva, samo da nisem v jami,« reče ona.

»Kam hočeva?«

»Kamor hočeš, samo kraj te grde jame ne bi hotela prenočevati.«

»Jaz tudi ne maram, kar pojdiva proč!« Prime jo za roko in jo popelje proti dozdevnemu lazu. Ko stopita iz gošče, ju pa skoro prestraši čredica srnjadi, ki se tu pase.

»To je jasa — pašnik za srne,« reče Tinč.

Zraven jase odbere Tinč veliko hojo, pod katero bosta prenočila. Tu pusti Tonco, sam pa gre nabirat suhe grivine in hojevih vej za ležišče. Žejen je siromak in komaj še vleče noge za sabo. In ko zapazi, da se zbirajo na nebu težki oblaki, mu je kar prav; naj le dežuje, si misli, si bo vsaj pogasil žejo.

Naenkrat zapazi velikega psa, ki se prihuljeno plazi v bližini jase. Tinč se ga celo razveseli, češ najbrž je kje v bližini lovec ali kak gozdar. Na mestu spusti travo iz rok in stopi proti psu. Pes se zdrzne in pisano pogleda fanta. Nič ne zalaja, temveč pokaže ostre zobe in strahotno zarenči. Fanta v tem hipu oblije mrzel pot, ko se mu odpro oči in uvidi, da to ni pes, ampak — zver... Da, po zobeh in renčanju spozna volka in se tako silno prestraši, da mu kar noge zaklecajo. Toda takoj se zave, da ne sme kloniti, zato se naglo vrže nazaj in popade prvi kamen, ki mu pride pod roko. Ko se ozre, vidi, da je krenil volk v drugo smer in se ne meni za fanta. Tinč se oddahne, a se mu le čudno zdi, kako da ga ni zver napadla. To je bil vohun, ki oprezuje za divjadjo, a nič ne napada. Zdaj pojde k svoji skriti roparski tolpi in ponoči jo povede na roparske napade proti divjemu pašniku.

Tinč se naglo vrne k Tonci in ji reče: »Veš, ta hoja ne bo dobra, ne bo vzdržala dežja. Pojdova drugam!«

»No, kakor veš,« se vda dekle.

On ji zataji pravi vzrok selitve, da bi je ne prestrašil. Čim dalje proč od jase, ker tu bo ponoči vroče. Ko sta že dovolj daleč proč od nevarne jase, poišče zopet košato hojo in gre nabirat suhe trave in hojevja, da bo tem bolj prijetno ležišče. Najprej ga napravi Tonci, in sicer takega, da se ona kar zgubi v njem kakor ptička v gnezdu. Zraven nastelje še sebi. Tonco zadela od vseh strani, povrhu jo odene še s svojo kamižolico.

(Dalje)

Pes in petelin

Pes in petelin sta bila dobra prijatelja. Nekoč sta šla na dolgo, dolgo potovanje. V gozdu ju je pa zajela noč. Obstala sta pred starim, votlim drevesom. In pes je zlezel v votlo deblo, petelin pa je zletel na vejo. Kmalu sta zaspala.

Proti jutru pa je petelin zakikirikal. Slišala ga je lisica in je bila takoj pod drevesom. Kako bi rada petelinčka! Pa je dejala zvitorepka: »Gospod petelinček, kako lep je vaš glas! Če stopite nekoliko dol k meni, vas za to lepo pesem kar objarem in poljubim!« Je rekел petelinček: »Prav rad, teta lisica, stopim do vas. Samo pokličite prej vratarja tam spodaj, da mi odpre.«

Lisica je stopila do votline, ali o — groza! In sami dobro veste, kaj se je potem zgodilo.

Ilustriral: R. HLAVATY

VERA ALBREHT

Na parniku

Za parnikom nas bel galeb
je spremljal dolgo pot,
nožice stisnil je pod rep,
ko je razpel perot.

Z modrin neba, z jasnин voda,
je v brezobrežni svet
ušla mi misel, kjer doma,
je sveti duh razpet.

Teman je nizke bajte kot,
kjer beli ptič visi,
ne gane njemu se perot,
negibno v tla strmi...

Naj morja čar, naj sonca žar
me spremljata povsod,
ko me ponesel spet vihar
bo v doma temni kot.

ZGODBA O PONOSENEM ČEVLJU.

drugim je zalučal v grmovje. Tako je govoril:

»Pojdita, čeveljčka moja, med trnje, da se ne bodo ljudje spotikali nad vama! Precej časa smo si delali družbo in bi ne bilo prav, da bi govorili slabu o vaju. Med trnjem ne bosta nobenemu v nadlego: saj tudi če bi bila tu, bi ne bila nikomur v korist.«

Eden izmed čeveljev je zdrknil mimo vej ter se znašel prav na tleh, drugi pa se je tako zapletel med trnje, da je le s konico, a zaman, silil proti zemlji. Grmovje pa je bilo tako gosto in veje tako razrašcene, da ga s steze ni mogel nihče opaziti.

Čez nekaj dni sta do žive meje piletela drobna ptička. Veselo sta zaščebetala: ravno tako gostega grmovja in pa še tako prepletenega s trnjem sta si že zelela.

»Tu si spleteva gnezdo — sta sklenila — tu bodo najini otroci na varnem.«

Pri pregledovanju grmovja sta naletela na star čevelj. Začudena sta si ga ogledala ter zaščebetala:

»Prav v njem si spleteva gnezdo, tako bodo najini otroci še bolj na toplem, še bolj na varnem!«

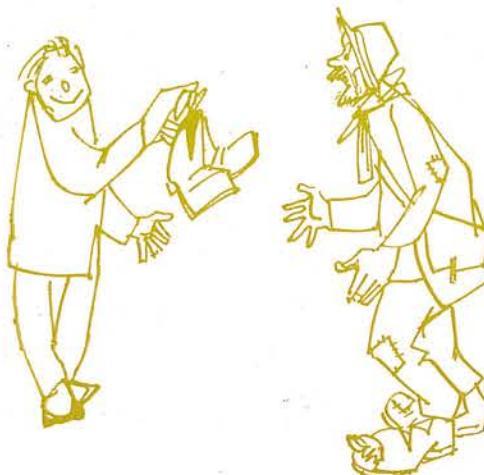
Stari čevelj, ki se je čutil tako neznatnega, tako zapuščenega, je vztrepetal. Z zanimanjem in z začudenjem je opazoval mala krilatca in njuno delo. Še bolj pa se je začudil, ko sta si prav v njem spletla gnezdo ter položila v njega drobna jajčeca. O, kako se je razveselil, ko so iz teh prilezli mladiči ter s svojim ščebetanjem napolnili njegovo votlino! Stari čevelj se sedaj ni čutil prav nič zapostavljenega, zapuščenega: vesel je

Nekdo se je usmilil berača ter mu je daroval par še kar dobrih čevljev: opazil je, da sta mu skozi one, ki jih je imel na nogah, gledala palca. Berač se je z besedo ter s toplim pogledom zahvalil za dar, nato se je napotil po stranski poti, ki je peljala med polja. Ko se je že precej oddaljil od vasi, se je ustavil pri živi meji, polni trnja. Sezul je preluknjane čevlje ter obul darovane.

Z nasmehom na ustnicah se je poslovil od starih: drugega za

bil malih življenj, ki so se razvijala pod njegovim okriljem. Nič več mu ni bilo žal, ker ga je siromak vrgel tako globoko v grmovje, med trnje, in to predvsem zato, da bi ne bil v nadlego mimoidočim.

Starem čevlju se je zdelo, da se je šele sedaj začelo zanj res pravo, lepo življenje. On, obnošeni čevelj, je bil še vedno koristen, in še kako koristen! Saj je hranil v sebi kar celo družinico malih, a tako lepih krilatev. Kaj takega si pač niti novi, komaj izdelani čevelj ne more niti sanjati, a kaj šele doživeti.

Kozi

Dve kozi se srečata sredi brvi. Brv je ozka, ne moreta kar tako drugu mimo druge.

»Ogni se!« reče prva koza.

»Ti se ogn!« odgovori druga. »Jaz sem prišla prva.«

»No, to bi bilo lepo, da bi se tebi ognila jaz, ki sem starejša!« vpije prva.

Beseda da besedo, nobena noče popustiti. Pa se v jezi zaletita druga v drugo s tako silo, da padeta z brvi. V mrzli vodi se shladita in se komaj rešita vsaka na svoj breg.

Osel in slon

Osel sreča slona. Dolgo ga gleda, potem pa reče:

»Povej mi, slon, kako je to, da se človeku zde moji uhlji tako smešni, tvoji pa ne! In vendar so tvoji mnogo večji od mojih!«

Slon nekaj časa premišljuje, potem pa odgovori:

»Veš, to je pa zato: Moji uhlji so res večji, a jaz jih ne nosim takole navzgor štrleče kakor ti. Jaz se z njimi ne baham!«

Pred enim tednom sem se srečala s Pavliho. Ves srečen mi je zakričal: »Ali veš, da bom v kratkem slavil svoj jubilej? Glej jo no, še čestita mi ne. Kakšni ljudje pa ste na Tržaškem, da pozabite na tako slavne datume?«

Osramočena sem se opravičila, sama ne vem, kako sem mogla pozabiti na ta slavni datum. Saj je bilo vendar tako lepo, ko sem se prvič srečala z njim.

O, da, prav lepo je bilo takrat, ko sem prvič gledala v obraz temu malemu možičku. Da odkrito povem, razumela se nisva prav dobro, ker on se je čisto drugače vedel kot jaz ali, bolje rečeno, kot bi bila jaz želela, da se vede.

Ko sva prvič poskušala skupaj igrati, ni šlo pa ni šlo. Jaz sem želela, da obrne glavo na desno, on pa — frk na levo. Kmalu sem se privadila tudi njegovi trmi in tedaj sva postala prav dobra prijatelja.

Razumela sva se prav dobro, še posebno, ko so mi Pavliha in njegovi sodelavci na tih zaupali, da imajo zelo radi otroke. To priznanje je bilo odkrito, saj sem mnogokrat kar ostrmela, ko sem videla,

kako se razumejo in pogovarjajo z otroki. Kako ti mali ljudje pametno svetujejo otrokom in kako otroci hitro razumejo kdo jim želi dobro, kdo slabo, kdo jih ljubi in kdo jih goljufa. Res čudoviti so ti mali ljudje, ki se gibajo po malem odru in govore o vseh mogočih stvareh ter nam prikazujejo najrazličnejše zgodbe. Popelje nas v pravljični svet in doživljamo ga tako globoko, da se sploh ne zavemo, da so tole male lutke, ki jih vodi skrbna človeška roka. Zdi se nam, da so to živa bitja, ki nam vsaka njihova kretnja pove nekaj važnega, premetenega ali hudobnega.

Če pa pogledamo izza zaves malega odra na zveste obiskovalce lutkovnega gledališča, bomo pa še srečnejši. Videli bomo kup malih glavic z žarečimi očmi in napol odprtimi ustki, ki nepremično gledajo na lutke in z njimi doživljajo trenutke sreče in žalosti. Tu pa tam se tudi zarosi kakšno oko ali na koncu se vsi, čeprav neradi, smeje poslovijo od malih lutk.

Ilustriral: M. BAMBIC

MIROSLAV KOŠUTA

Sinček bo pilot

»Mislila sem: ko dorasteš,
šel boš za zdravnika.«

»O ne, ljuba moja mama,
to me nič ne mika.«

»Pa sem mislila, da šel boš
rad za inženirja.«

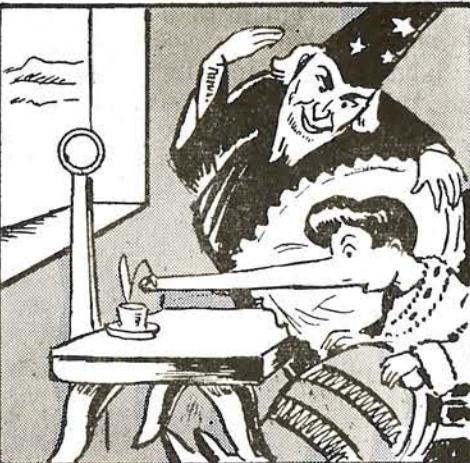
»Moja usoda, draga mama,
naj te ne vznemirja.«

Ko dorastem kakor oče,
šel bom za pilota —
in pomisli: moja bodo
vsa nebesna pota.

Sin tvoj letal bo pod soncem
— med junaki bo junak —
tega pa zdravnik ne more,
še inženir ne vsak.«

ČUDOVITI NOS

Piše in riše Milko Bambič

41. Luc postane torej slaven in pa še bogat, ker mu hvaležni ljudje prinašajo mnogo darov. Kraljična Alenka mu je sicer hvaležna za rešitev, vendar pa jo je sram njegovega ogromnega nosu. Lucu je to seve nerodno in komaj čaka pomladni in zvončkov, kajti Alenka ga res vleče za nos, ko natika nanj svojo kronico in se mu ponižno klanja: »Oj slavni nos, ki si bil zmajnu kos!«

42. In res, že konec zime prinese vrtnar Lucu zvonček. Ko se razcvete, ga nato Luc drži pod nosom tri dni, tri ure in tri minute. A nos se prav nič ne skrajša. »Nekaj ni v redu,« si de Luc ter naroči zvezdoslovca, da bi mu točno meril čas. Pa ti tako Luc spet pretiči z nosom pred novim zvončkom natančno tri dni, tri ure in tri minute. A spet zaman: nos ne postane nosek!

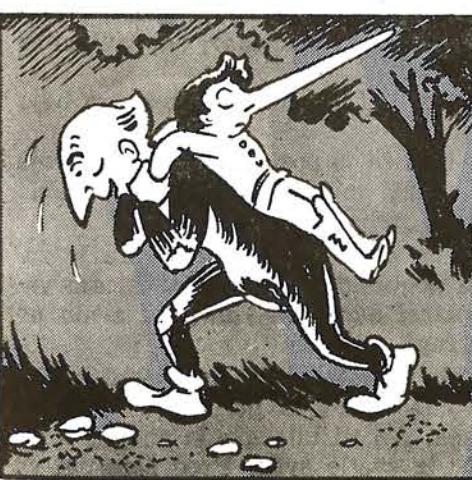
43. »Kaj pa če mora biti zvonček iz domačega kraja?« se domisli Luc. »Saj je hotela vila-prababica gotovo še nekaj pojasniti, ko je dejala: zvonček pa ta... Kaka smola, da je umrla, ne da bi vse povedala.« In tako se Luc poslovi od kralja in Alenke, podaljša nos do zahajajočega luninega krajca ter se junaško zاغuga visoko v pomladno noč, preko sto gora naravnost do svojega doma.

44. Vsa srečna objame mati tako dolgo pogrešanega sina in kar ne more verjeti, da je postal tak gospod. Verjame mu pa, ko Luc našuje na mizo kup zlatnikov, rekoč: »To shrani, ker kupiti bova morala konje in kočijo, ko se vrneva k Alenki.« Potem ji še pove, da mu bo morala nositi hrano v hosto, ker bo tri dni preždel ob zvončku, ki mu gotovo skrajša nos.

45. Ves ta čas se je hudobni grof grozno bal Luca in obljudil mošnjo zlata onemu, ki mu ga ujame. Da mu pa ne bi več ušel, da uliti železen stolp, v katerega bi Luca zakoval in ga kazal za denar, kot zveri. Skopuh Cizaj je medtem postal berač, bolj lačen kot sit. Nič čudnega torej, če ti zavoha, da Lucova mati peče piško. Pa vohuni za njo in odkrije Luca.

46. Polakomni se Cizaj mošnje zlata in brž sklene izdati Luca grofu. Mož pa je previden in hoče vse opraviti sam. Zato zvitež poprosi Lucovo mater, predno odnese hrano Lucu, da bi mu zakrpala srajco. Toda medtem ko ona šiva, strese Cizaj neopazno v kavino ročko močan uspavalni prašek. To kavo Luc pojde in zaspi kot ubit.

47. Tako ga potem najde Cizaj. Naloži si ga na hrbel in hajd h grofu po mošnjo zlata. Razveseli se grof ujetnika, a vendar se boji, da se ne bi mali čarovnik zbudil. »Le brž ga zakujumo v železni stolp, brez oken, brez vrat!« ukazuje. Šele nato se oddahne, maneč si roke: »Hehe, to bo denarja sedaj, ko ga bomo razkazovali.«

48. In res, čim se razve, kje se lahko vidi malga čarownika, vsi dero tja. Tišče se k luknjicam, navrtanim v stene stolpa, in za to plačujejo lepe denarce. Vrste se dan za dnem, skozi mesece in leta, tako da hudobni grof silno obogati. A denarja mu ni nikdar dovolj. Vedno več si ga želi. Zato pa je treba privabiti čim več radovednežev, da vidijo nosato čudo.

Zgodbe kraljeviča Marka

POSESTRIMA VILA

Kraljeviču Marku se je sredi noči sanjalo in je videl ptico prepelico, letela je pod sinjim nebom, poleg nje sta leteli dve drobni lastovici, vse trije je podila jata mrkih ptičev, na čelu vseh črni gavran.

Premišljal je kraljevič Marko svoj sen, dvignil se je, užgal luč in je poklical svojo verno ljubico Nadanojlo, ali mu more razložiti, kar se mu je sanjalo.

Verna ljuba ga je poslušala, hitro mu je razložila in razodela: »Ptica prepelica je tvoja posestrima, vila pogorska, drobni lastavici sta njeni slabotni hčerki, jata mrkih ptičev — čuj, Marko! — je trideset Arabov. Vodi jih črni glavar, v zeleni planini so ugrabili ubogo ti posestrimo.«

Kraljevič Marko je skočil na noge: »Verna mi ljuba, hiti in opremi mi mojega šarca, da zajamem črnega gavrana in njegovo jato še v zeleni planini in mu otmem iz rok žrtve, predno z njimi uteče v širno arabsko zemljo.«

Nadanojla je hitela v konjske hleve, da ustreže Markovemu ukazu. Ali šarec je ni pustil blizu, strigel je z ušesi, bil je s kopiti, grizel z zobi. Vrnila se in je plakala: Marko, dobri moj gospodar, odpravljaš se v smrt, šarec se brani na pot.«

Kraljevič Marko se je smejal: »Ne boj se! Ne smrti, le težkega boja se nadeja šarec.«

Sam si je šarca osedlal in obuzdal, lepo se je poslovil, na hrbtnu svoje zveste živali se je pognal, uren kakor vihar, iz belih dvorov v temečno jutro, v široko gorovje ga je nesla pot, z grebena v greben.

Dve je premagal planini pred zoro in dnem, na tretji se mu je zasvitalo sonce; na tej planini je bilo vili pogorski in njenim družicaim vajeno rajališče. Kraljevič Marko se je oziral naokoli — nikoder sledu ne za posestrimo milo ne za arabskimi sovragi.

Stopil je s šarca, povzpel se je vrh najvišje jelke in gledal preko bregov v daljne daljave. Pa zagleda daleč v ravni poljani v sončnem blišču — bilo je kakor bela gruda snega. Ali ni bila gruda snega, v toplem soncu bi se raztopila, bil je šotor iz svetle svile. Pred šotorom se giblje trideset Arabov; širje drže plemenito arabsko kobilo, zakovane imajo noge z okovi, pa jo vendor komaj obvladajo širje Arabi.

Kraljevič Marko se je s skokom spustil z visoke jelke, že je sedel na šarcu, že ga je gnal po strmi planini navzdol, po ravni poljani naprej.

Pod svilenim šotorom, na dragoceni preprogi ob mehkih blazinah je počival črni glavar. Poleg njega je sedela vila pogorska s slabotnima hčerkama, solze so se ji usipale po bledem licu kakor biseri po beli svili.

Izpod čela jo je gledal črni glavar in se ji rogal: »Čemu tožiš, vila pogorska? Veseli se: belo ti je lice, pa so tudi moji zobje beli, lep par sva! Poljubi me, objemi me!«

Bela vila ga je zavrnila: »Nikdar, črni Arabin, dokler hodita svojo pot sonce in mesec in se ne prelomi nebo! Gad te naj poljubi med oči, črna zemlja te objemi! Zanašam se na milostnega Boga, da mi pošlje rešitev, in še se zanašam na junaka Marka, da mu sen razodene mojo kruto nesrečo.«

Krohotal se je črni Arabec: »Šibka je tvoja tolažba, vila pogorska, visoko je Bog, daleč je kraljevič Marko.«

Še ni izpregovoril, že je čul pred šotorom besni rezget kobile. Trla je železne spone, v kraj so odleteli širje arabski čuvaji — zagledala je bila Markovega šarca.

Iz šotorja je hitel črni glavar. Videl je junaka in se ustrašil. »Ajte, arabska deca, ujemite mi kraljeviča Marka, trideset vas je! Na hrbtnu mu zvezite roke in mi ga priženite!«

Kraljevič Marko mu je zaklical: »Arabski glavar, črni gavran, mate ni sram: trideset na enega! Daj, zajahaj plemenito kobilo, daj, da se pomeriva, če si junak!«

Izpred šotorja je gledala vila pogorska in je pozdravljala in blagovala zvestega pobratima. Črni glavar, ponosen, ni mogel drugače, zajahal je kobilo, sprejel je boj. Zasmehoval je kraljeviča Marka: »Nesrečnik, ko si zapustil svoj Prilep, ali si se poslovil od gradu, od verne ljube, od milega sinčka? Nikdar več jih ne bodo videle tvoje oči.«

Odgovoril mu je kraljevič Marko: »Skrbi zase, črni gavran, jaz ne kanim, da danes piginem!« In je potegnil vitko bojno kopje, pomeril je in ga vrgel v Araba.

Črni glavar je bil vajen boja. Ni se ganil, z roko je ujel kopje, med prsti ga je zlomil na dvoje.

Zdaj je s hitrim zgibom sprožil črni glavar v Marka svoje kopje. Pa je Markov šarec klecnil na sprednji nogi in Marku preko glave je žvižgnilo smrtonosno orožje.

Primeknila sta se s konjema drug k drugemu, potegnila sta sablji in se udarila. Kamor je udaril kraljevič Marko — kakor bi žgal plamen; kadar je udaril črni glavar, brizgala je rdeča kri.

Sedemnajstkrat sta se popadla, sedemnajst je dobil Marko ran.

Cutil je, da mu pešajo moči pa je govoril šarcu: »Šarec, moja desna roka, kje so tvoje sile, ali ne vidiš, da ti gine gospodar?«

Tedaj se je šarec vzpel na zadnji nogi in je skočil kobili v prsi, z zobmi jo je zgrabil rezgetajoča za ušesa, s težo svojega života jo je prevrgel, trikrat se je prevalila, pod kobilo je obležal strt in stlačen črni glavar.

Priskočilo je trideset Arabov, ali se je kraljevič Marko zapodil nadnje. Gnal jih je kakor lovec perutnino, paral jih je kakor volk ovce, motal jih je kakor veter veje, sekal jih je kakor kosec travo. Enega samega je pustil, da nese domov glas o zlem koncu glavarja in njegove čete in o slavi kraljeviča Marka.

Z ranami pokrit se je vrnil kraljevič Marko k belemu šotoru.

Vila mu je prijela šarca in mu pomagala na tla, da je legel v mehke blazine. Hvaležna je hitela in je poletela v strmo planino po zdravilnega bilja, komaj je stekla, že se je vrnila, izmila in obvezala je pobratimu rane in ga ozdravila.

Zdrav se je vrnil kraljevič Marko v svoj beli Prilep v strmi planini; v najstrmejšem vrhu, skritem v oblakih, je ostala vila pogorska s hčerkama slabotnima, ljubima.

A. S.

»Lepa« slovenština

»Naša Pepka je kupila forte lepo kotlo, ki ima plave rige in ruse betone.«

»Ma, Nanko, kaj ne veš, da je rekla naša učenica, da se ne reče kotla, ma krilo, in anka betoni ni slovenska beseda, ma je treba reči gumbi!«

»Oh, beži, beži! Kaj se boš tako delal, da vse znaš! Kaj delaš ošervacjone, ko anka ti ne veš, da ni slovenska beseda ne nanka ne ma in nanka anka!«

»Kako se vele ofendiraste in se špotaste eden drugemu! Nanka forte ni slovenska beseda, ma se reče zelo, močno, jako, silno ali pa hudo. In namesto rige pravimo črte, in rus je po slovensko rdeč. In tisti anka in nanka! Rečemo tudi in niti. Ošervacjoni pa se pravi po slovensko opazke.«

»Ma anka špotati ni slovenska beseda in ne ofendirat. Je treba reči rogati se ali posmehovati se namesto špotati, a ofendirat se reče zamiriti, se užaliti. Ma je res, da se nanka ne spomnimo, kdaj pogrešimo. Tako smo se navadili rabiti tuje besed, tudi tam, kjer imamo lepo domačo besedo. Naša teta je rekla, da bi se morali vsi zmeraj eden drugega pravljati, in pa brati dosti slovenskih knjig.«

Res je! Če sami ne bomo spoštovali svojega materinskega jezika, kako moremo zahtevati od tujca, da ga bo cenil!

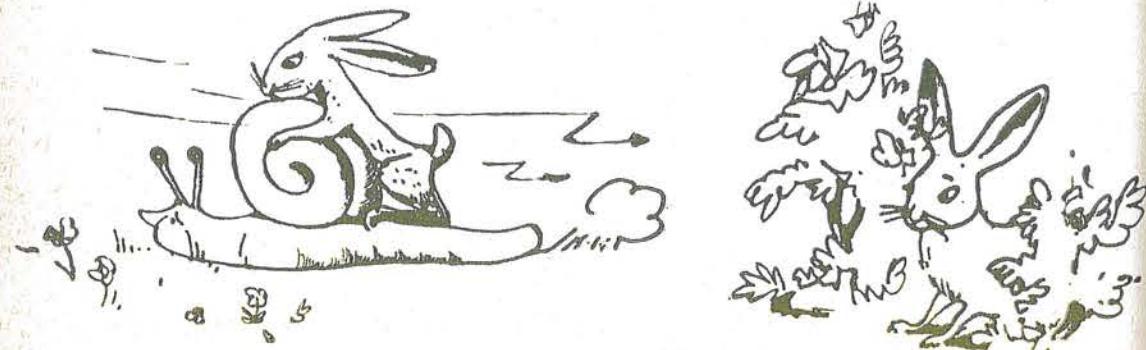

DANILO GORINŠEK

Ilustriral: LEO KOPORC

Zajec in polž

Lovec tiko v gozd se splazi —
zajec naj ga ne zapazi,
dolgouhec skok na skok,
urno zbežl v svoj brlog!
Zajec zbegar ves okleva:
»Kaj bi zdaj, počasna reva —
daleč mi brlog je vstran,
tisoč skokov čez ravan!
Drugega ne bo v tej sili,
ko da polž se me usmili:
če zajahati mi dá,
kot bi trenil, bom doma!« —
Zajec polža je zajahal,
z njim kot blisk jo je odmahal,
ko pridrla sta na cilj,
pa je — prvi bil april...!

STANKO ANDOLŠEK

Ilustriral: M. BAMBIC

— Mama, mama!
 — Kaj se je zgodilo, Nevica?
 — Čivkajo!
 — Kdo čivka?
 — Piščančki. Naši piščančki!
 — Kje vendor? Saj nimamo piščančkov!
 — So, so! Pod kokljo!
 — Si jih videla?
 — Ne. Čula sem jih, ko so čivkali pod kokljo.
 — No, pojdiva pogledat!
 In sta šli.

V najbolj temnem kotu je bilo gnezdo, na katerem je že tretji teden sedela koklja. Tako temačno je bilo, da sta morali mama in Nevica za hip postati, da so se jima oči privadile. Šele tedaj sta razločili gnezdo s kokljom. Pa tudi rahlo čivkanje sta že začuli. Bilo je, ko da bi prihajalo prav od daleč. A koklja se je oglašala »Kok!«, ko da bi odgovarjala.

Mama je počenila h gnezdu in ljubkujoče pobožala kokljo.
 — No, Grahka, si že nestrpna, kaj? Že komaj čakaš tistega svojega drobiža? Se ga kaj veseliš?

— Kok!
 Previdno je segla pod njo.
 — Še nič ni. A ne bo dolgo, ko bo. Najbrž še danes.
 Nevica pa je vsa tiha, tihcena čepela poleg mame in gledala. Vsa nemirna je že bila od samega pričakovanja in velike nestrpnosti.
 — Kje so sedaj piščančki, ko jih ni videti, a čujejo se pa?
 — V jajčku. Pa bodo kmalu, prav kmalu priukiali ven. Ko je čas, začne piščanček kljuvati lupino, da jo predre. Potem se upre z vsemi štirimi, lupina poči in piščanček pride ven. Boš videla, Nevica, kako lepi bodo! Zdaj pa kar pojdiva, da se ne bo Grahka brez potrebe plašila. Pojd, Nevica!

— Oh, mamica, pusti me tukaj, prosim! Saj bom čisto tiko, še ganila se ne bom! Tako rada bi videla, ko se bodo prikazali piščančki!
 — Prav! Ostani! Toda ne smeš nobenega prijeti!
 Odhitela je k svojemu delu. Ni je skrbelo, da Nevica ne bi ubogala, zato jo je brez skrbi pustila.

A Nevica je čepela tam poleg gnezda tiha in nepremična. Zrla je tja, da bi prvič videla bitjece, ki je komaj prišlo na svet. Še dihati si ni upala, tako tiha je bila. Za hip se ji je zazdeleno, ko da je čivkanje glasnejše, pa je spet utihnilo. Toda vendar! Pač. Je že bolj glasno in hitrejše, sunkovito. Tudi Grahka je postala bolj nemirna. Seveda! Nekoliko se je privzdignila in kar trikrat zapovrstjo se je oglasila. Še se premika, pa perutnice šopiri!

Kaj pa je tisto rumeno tam med perjem, saj je Grahka samo siva in črna? Joj! Piščanček! Glavica je, in kljunček, pa drobne očke. Kako gleda! In narančnost vanjo! Njo, Nevico! In še eden! In še eden!

— Mamica, mamica, So že!
— O ti otrok moj, saj boš vendar padla!

— Trije so! In prav mene so gledali! Samo glavice se vidijo! In take majčkene, prav majčkene očke imajo! Pa kljunček! Oh mamica, tako so lepi!

Vse v eni sapi je pripovedovala, ko sta hiteli tja h gnezdu. Tudi mami je šlo na smeh, ko je gledala tiste rumene gla-

vice, ki so kukale izpod koklje. Tam je varno in toplo. Toda nekoliko se pa le lahko pokuka ven, ne? Saj se lahko skrije, če je kaj nevarnega!

Previdno je segla mama pod kokljo in prinesla v pesti majhno, čisto rumeno kepico — novo izvaljenega piščančka. Še je segla tja in pobrala vse piščančke, ki so se že izlegli. Pet jih je bilo. Narahlo jih je položila v košarico, kjer je bilo postlano s puhom, pokrila košarico s čisto krpo in jo brž odnesla v kuhinjo na toplo. Nevica pa za njo. Gledala je mamo in ni si mogla nečesa razložiti. Čudna je ta njena mama, ki kar tako pobere Grahki njene otročke!

— Pa kaj ne bo Grahka žalostna, ko si ji pobrala njene otročice?

— Sedaj mora Grahka ostati na gnezdu, dokler se ne izvalijo še drugi. Če to ne bo tako kmalu, bi morda Grahka mislila, da so vsi in bi šla s temi, ki bi se že naveličali čepeti pod njo in bi začeli tekati okrog nje. Ko bodo vsi izvaljeni, bom tudi te nesla Grahki.

Izpod prtička se je tedaj iz košarice pokazala glavica. Še ena, dve, tri. Nevica je stegnila roko in se s prstkom dotaknila kljunčka. Že jo je drugi kljunček piknil, pa oni tudi. Odgrnila je prtiček in petero rumenih glavic se je pokazalo iz košarice. Narahlo je Nevica prijela eno kepico in jo položila na mizo. Tako tanke nožice, pa le držijo tisto rumeno žogico! In kako teče! Kot brček. Še druge je položila na mizo, saj je bilo tako toplo v kuhinji! Tako so bili veseli in živi. Tekali so križem po mizi, niti za hip niso bili pri miru. Nič se niso plašili. Nevici so prišli čisto blizu, do obraza.

Kljuvali so jo v prstek, ki jim ga je nastavljal, po ličecu, po laseh, v uho, celo v oko bi jo eden kmalu piknil, če se ne bi umaknila. In tako čudovito mehki so, sam puh, kot dih!

Presrečna je bila Nevica!

Že je prinesla še tri druge, potem še štiri. Eno jajce pa je bilo po-kvarjeno, zato ga je mama vzela. Tedaj pa je tudi vse piščančke dala pod kokljo.

To je bilo živo in glasno okoli Grahke! Gnetli so se okoli nje in silili pod njo, ker so vedeli, da je toplo. A ona jih je mirila in širila svoja krila, da bi bilo za vse prostora. No, sedaj so vsi spodaj. A ne za dolgo. Tam se je pokazala izmed perja glavica, tam druga, tretja, potem se je prekopicnil izpod koklje eden, se pobral, in že je bil poleg njega drugi in tretji, vsi. Tekali so okoli koklje, se hodili gret pod kokljo in zopet ven. A Grahka jih je s svojim »Kok!« mirila, opominjala, karala in vabila. Nazadnje je vstala in šla jest. In vse tiste rumene žogice so se vsule za njo.

Mama je že pripravila v plitvi in široki posodi zanje mleka. Takoj so se ga lotili. Kar zabavno je opazovati, kako takle piščanček pije. Na široko se vstopi, pomoči kljunček v mleko in vzdigne glavico. Preveč kljunčka je pomočil in sedaj se mu pocedi mleko po rumenem puhu po vratu. Zopet pomoči kljunček, vzdigne glavico, potem pa ga že drugi odrine, a ta se že drugje preriva k skledici. V hipu je prazna. Za prvi dan je dovolj.

Nato je šla Grahka na dvorišče, kot da bi hotela temu drobižu razkazati domačijo. Pa ne za dolgo. Čas je bil zanje, da gredo spat. Tak živ žav je bil, preden so se čisto umirili.

Nevica pa je bila srečna. Veselila se je življenja kot tiste žogice žive, rumene. Tako lepo je bilo!

Metka in piščeta

KO JE KOKLJA PRIPELJALA SVOJA PIŠČETA PRVIKRAT NA DVORIŠE, SO SE ZBALA METKE IN ZBEŽALA POD MAMINE PERUTI.

»JOJ, ALI VAS NI SRAM, DA BEŽITE PRED MANO?« JE VZKLICKNILA METKA.

»SAJ SI TUDI TI ZBEŽALA PREJLE K SVOJI MAMI, KER SI SE USTRAŠILA PSA!« SO ODGOVORILA PIŠČETA.

»AMPAK JAZ SEM ZBEŽALA ZATO, KER NISEM VEDELA, ALI JE TUJI PES HUD ALI NE!« JE REKLA METKA.

»MI TUDI SE NE VEMO, ALI SI TI DOBRA ALI NE!« SO ZAČIVKALA PIŠČETA.

SAMO PAHOR

ŠTIVAN je zelo staro naselje. Že v rimskih časih sta bila tam svetišče junaka Herakleja in postaja za poštne vozove. Po propadu rimske države je nastal tam slaven samostan, h kateremu so romali iz bližnjih in daljnih krajev. Imena teh romarjev so menihi zapisovali na robove svetih knjig, ki so se ohranile do danes. Med temi imeni dobimo imena dveh nemških cesarjev, bolgarskega kralja, nekega hravtskega kneza in nekega vojvode. Poleg teh pa še mnogo slovenskih imen kot: Budislav, Trebiber, Trudopolk, Boželiša, Borižit, Svetozir, Držimir, Radosta, Žitigoj in še mnogo drugih.

Ko so v 10. stoletju od vzhoda pridrli divji Ogri, ki so na svoji poti vse razdejali, so uničili tudi ta samostan. Tako je oglejski patriarh Henrik dal cerkev sv. Ivana in vas Mavhinje, ki sta pripadala porušenemu samostanu, menihom iz Belinje pri Ogleju. Toda Štivan si je kmalu opomogel. Poslušajte, kaj je o njem pisal Arabec Mohamed el Idrisi okoli leta 1150.

»S. tagan. ku (to je arabsko ime za Štivan) je cvetoče mesto z velikim obsegom. Tu prebivajo vojaki, tovarnarji, plemenitaši, trgovci in rokodelci. Mesto je dobro utrjeno nad reko, ki sicer ne izvira daleč, je pa vendar velika in ga oskrbuje s pitno vodo. Mesto leži na koncu Beneškega zaliva na meji beneške oblasti ter je pristanišče za Oglejsko pokrajino. Tu so zbrane ladje, ki jih mislijo poslati na vojsko.«

Kasneje je Štivan zaslovel po božji poti in velikem konjskem sejmu na dan Janeza Krstnika.

Rimski poštni voz
Galeja, srednjeveška vojna ladja

naši mali
dopisniki

POUK V NOVIH PROSTORIH

Pred kratkim so podrlji našo staro šolo. Zato smo se morali preseliti v učiteljevo stanovanje. Prvi, drugi in tretji razred imajo pokuk v pritličju, kjer je bila jedilnica. Prostor je seveda zelo majhen. Četrти in peti razred imata pouk v sobi, kjer je stanovala učiteljica, gospodična Ivančič. Tudi ta prostor je zelo majhen in za pouk neprikladen. Mnogo šolskih klopi so morali prenesti drugam, ker niso stale vse v teh dveh malih prostorih. Začasno stranišče bomo imeli kar na dvořišču.

Mnogim je žal po starem šolskem poslopju. Stari ljudje so jokali, ko so slišali, da bodo podrli staro šolo.

AUER ZORKA
Boršt, V. razr. osn. šole

POGREB MSGR. KRAMARIČA

V pondeljek 24. marca je umrl na svojem domu v Barkovljah kanonik msgr. Ivan Kramarič. Živel je pri nas dvanajst let in zdaj ga ni več. Ljudje so ga imeli radi. Ko je on maševal, sem mu bil večkrat za strežnika. Bil je tudi katehet na naši šoli.

Mrtvaški oder je bil postavljen v cerkvi in verniki so ga prihajali pozdravljati poslednjikrat.

V sredo je bil pogreb. Pred pogrebom je bila sv. maša, ki jo je imel prevzeti škof in mnogo kanonikov. Bilo je navzočih 47 duhovnikov. Po sveti maši smo se šolarji postavili v vrsto. Ceprav je deževalo, se je udeležila pogreba velika množica ljudi. Krsto so nosili barkovljanski možje. Počasi se je pomikal sprevod proti pokopališču. Vsi ljudje so bili zelo žalostni.

Pri odprttem grobu smo molili, dijaki pa so mu v slovo zapeli žalostinko. Vsi ljudje

so bili globoko ganjeni. Pokopan je poleg groba mojega očka.

Lahka naj mu bo naša zemljica!
ŽIVEC ALEKSIJ
Barkovje, III. razr. osn. šole

MOJ ROJSTNI KRAJ

Morda Vas bo zanimalo, dragi čitateljčki, kaj slišati o mojem rojstnem kraju.

Rodila sem se v južni Srbiji, v Kosovski Mitrovici, ob začetku slavnega Kosovega polja. Tam je bil moj oče zaposlen v velikem rudniku »Trepča«. Nad topilnicami se dviga priosten vrh hriba, kjer še vedno stoji razvaline starega gradu »Zvečan«. Z Zvečana je lep razgled na reko Ibar, ki deli mesto Mitrovico na dva dela.

Kosovska Mitrovica je mestece, ki ima približno dvajset tisoč prebivalcev. Ti so razne narodnosti: srbske, albanske in turške. Po veri so večinoma mohamedanci. Ti prebivalci so zelo gostoljubni, pošteni in skromni. Trikrat na dan se čuje z minaretov glas hodže, ki vabi vernike k molitvi. V mestu sta tudi pravoslavna in katoliška cerkev. Obe cerkvi sta zelo lepi.

Naša vila »Dragica« je stala ob cesti. Pred njo se je razprostiral lep vrt, ki je bil ves v cvetju kakor raznobarbna preproga. Za hišo je bil velik sadovnjak, blizu njega pa kokošnjak in svinjak. Prav dobro se spominjam, kako so me prašički napadli. Ko sem jim prinesla otroke, sem jih še gledala, kako hlastno so jedli. Toda bilo je premalo, iz požrešnosti so podrli ograjo in začeli tekati za mano. Tedaj sem začela klicati na pomoci; pritekla je mama in me rešila napadcev.

Med drugimi prizori, ki sem jih videla, so mi ostali najbolj v spominu bivoli. Poleti, ko je bilo zelo vroče, so bivoli tako podijali, da so se z vsem tovorom spustili v beg k reki in se valjali po blatu. Mogoče se bo-

ste čudili, ko Vam bom povedala, da sem videla blizu reke Ibar tudi štoklje, čaplje in divje race. Tam so se ustavile, da bi se odpočile po dolgem potovanju. Nekoč, ko je bila ostra zima, je videl moj oče celo jato zmrznenih rac na ledu.

Bila sem tudi na Kosovem polju, kjer so se vrstile grozovite bitke. Videla sem spomenika carja Lazarja in Murata. Najbolj me je očaralo neskončno polje, vso prekrito z rdečim cvetjem, ki se imenuje božur. Domači ljudje pripovedujejo, da je ta rdeči cvet zrastel iz krvi padlih junakov.

Zelo rada se spominjam svojega rojstnega kraja in upam, da bom še kdaj videla valovati v vetru neskončna žitna polja.

STAREC NEVA

Barkovlje, V. razr. osn. šole

ZGODOVINSKA ZNAMENITOST V SAMATORCI

Vas Samatorca na Krasu ima svojo znamenitost na hribčku sv. Lenarta. Sv. Lenart je vzpetina na severni strani vasi tik ob državnih meji. Grič je visok 402 m in ima svojo zgodovinsko znamenitost. Na vrhu hriba so razvaline cerkvice, ki so jo porušili Turki.

Moj dedek, ki je zelo dober dedek, mi je pripovedoval tole: Naši predniki so se zatekali za obzidje cerkvice, kadar se je povjavil pri nas Turek. Tudi pri Sv. Lenartu so napravili tabor. Bojevali so se proti Turkom, kot so le mogli. Najbolj učinkovito orožje so bile skale, ki so jih naložili po obzidju. Ko so se Turki pojavili pod obzidjem, so naši pradedje zvalili skale nanje in tako oddijali sovražnika.

Dedku sem se lepo zahvalila za uslugo. Pozdravljam Galeba in njegove bralce.

PIPAN MAJDA

Salež, IV. razr. osn. šole

KAKO JE NASTALA BOŽJA POT V RICMANJIH

Nekoč je bila ricmanjska cerkev posvečena sv. Juriju. Nekega večera so ljudje ugledali v cerkvi svetobo. Sli so pogledat, kaj se je zgodilo. Videli so, da gori luč pred oltarjem sv. Jožefa. Ljudje so mislili, da je cerkovnik pozabil ugasniti lučko. Poiskali so ga in povprašali, če je on pozabil ugasniti lučko. Cerkovnik je odgovoril, da je ugasnil vse luči v cerkvi. Celo jezil se je, ker je mislil, da mu nekdo nagaja. Cerkovnik je lučko ugasnil, kljub temu pa je naslednjega dne zopet gorela. Ker se je to stalno ponavljalo, so šli vaščani po gospoda župnika, da bi se tudi on o tem prepričal. Župnik ni ho-

tel verjeti, da se lučka sama prižiga. Mislil je, da se ljudje šalijo. Šel je v cerkev in ugasnil lučko. Nato je pregledal vso notranjščino cerkve, skrbno zaprl vrata in odnesel ključe s seboj. Ko pa je zjutraj odprl cerkvena vrata, je videl, da luč pred oltarjem sv. Jožefa gori. Tako je pisal škofu pismo in mu sporočil, da se je v Ricmanjih zgodil čudež. Toda tudi škof ni tega verjal in se je hotel o tem osebno prepričati. Prišel je v Ricmanje, a tudi njemu se je pripetilo isto kot župniku.

Zaradi tega je nastala v Ricmanjih božja pot in sv. Jožef je postal patron ricmanjske cerkve.

STURMAN MARIJA
Ricmanje, IV. razr. osn. šole

ROCOL

Stanujem v Rocolu, precej visoko, skoro pri Lovcu. Imamo lepo hišico z vrtom. Z našega vrta je lep razgled na morje. Moja mama mi je povedala, da nekoč v Rocolu ni bilo visokih hiš. Vse so bile take, kot je naša. Ljudje so imeli okrog hiš lepe vrtove, kjer so sejali radič. Sedaj pa je v Rocolu polno novih in visokih hiš. Tudi novo, veliko šolo so sedaj sezidali. Imamo tudi filobus, ki pelje iz mesta do vznožja hriba.

NADJA BENČIĆ

Trst, Ul. Donadoni II. razr osn. šole

POČITNICE

Moje najlepše počitnice so tiste, ki jih preživim v Preserjah na Krasu.

Ves dan sem prost, igrat in lovim se s prijatelji po travnikih in gmajnah. Sadja ne manjka, povsod ga lahko trgam. Gospodarji mi to dovolijo, da le ne delam škode. Njrage hodim na pašo, ker imam zelo rad živali. Tudi z vozom se rad peljem. Večkrat smo šli po seno ali po koruzu, in ob takih prilikah je bil voz poln otrok. Nič čudnega! Saj je pri eni sami družini kar šest bratov in sester. Upam, da bom tudi letos prebil del svojih počitnic na prelepem Krasu.

GREGORIČ SERGIJ

Trst, Ul. Donadoni, III. razr. osn. šole

VELIKA NOČ

Zajček, prinesi pirhov nam to noč,
saj jutri bo velika noč!
Naj bodo beli, pisani, rdeči,
da smejali se nam bodo v sreči!
Metuljčki že lete
in ptički žvrgole
čez trate in polje
otroci se love.

ČERNEKA MAJDA
Bošt, učenka osn. šole

ZA BISTRE GLAVE

UGANKE

(Vera Albreht)

1. Vem, da ga poznaš:
srka iz vseh čaš,
ziblje se ves dan,
a vendar ni pijan.

2. Po glavi hodi,
po goščavah blodi,
na glavi stoji,
se od glave redi.

SKRITO BESEDILO

1. Č K E Š D N J O A R
2. Z V V O N I Č S E K
3. V O K R O A L N E A
4. P O T M L A A N D I
5. Ć Z E V K L J O A R
6. P Č E A B D E L E A

1. sadno drevo
2. pomladanska cvetica
3. črna ptica
4. letni čas
5. rokodelc
6. žuželka

Iz črk, ki ostanejo v posameznih vrstah dobiš pregor.

DOPOLNJEVALKA

MA . . NKOST, SLE . . R, . . TO, ZA . . NITI, . . JEDELNICA,
. . LJE, PO . . NO, MI . . RET.

Dopolni zgornje besede s spodaj navedenimi zlogi. Iz zlogov, ki bodo razvrščeni po zgornjih besedah, dobiš prvo vrstico znane slovenske narodne pesmi.

Zlogi: pa, pom, ze, si, lad, le, na, le.

POSETNICI

(Ban Darko, uč. IV. razr. pri Sv. Jakobu)

EVA PLAJS

SAMO PONIŠ

Kateri šport najbolj ugaja tej deklici?

Ugani poklic tega moža!

Rešitve pošljite uredništvu Galeba, Opčine pri Trstu — Opicina, Trieste do 10. maja 1958.

REŠITVE IZ 5. ŠTEVILKE

1. REBUS: Prave prijatelje spoznamo le v nesreči.
 2. STEBRIŠČE: Vodoravno beremo: 1. raven, 2. ledena, 3. oves, 4. zima, 5. pamet, 6. steklo, 7. roka, 8. med, 9. pošta, 10. nedelja, 11. nos, 12. zamorec, 13. močan, 14. gorovje, 15. čas, 16. Ivanček, 17. in, 18. baker. — Navpično beremo v zasenčenih kvadratih voščilo: Vesele velikonočne praznike.
 3. POSETNICI: Olga Lode je kupila ogledalo, Rita Boc pa torbico.
-

ŽREB JE DOLOČIL ZA NAGRADO: Kocjančič Vojka, dijaka I. gimnazije iz Krogelj, Šuligoja Igorja, učenca III. razr. osnov. šole na Opčinah in Komar Ano Marijo, učenko V. razr. osnov. šole v Domju.

Vsak prejme za nagrado lepo slovensko mladinsko knjigo.

PRAVILNE REŠITVE SO POSLALI: Černeka Majda, Žerjal Boris, Sedmak Magda, Petaros Olga, Zahar Stevo, Auer Zorka in Auer Jelko iz Boršta; Starec Magda in Starec Neva iz Barkovelj; Micheli Ana Marija in Kralj Vilma iz Šempolaja; Legiša Zvonko iz Vižovelj; Lukša Maja s Proseka; Brezigar Bojan iz Nabrežine; Štoka Rado iz Trsta, Ulica Commerciale 34; Ban Darko iz Sv. Jakoba; Milič Majda iz Repentabra; Kocjančič Vojko, dijak I. gimn. iz Krogelj; Žerjal Igor iz Ricmanj; Komar Ana Marija iz Domja; Čok Vojka z Katinare; Igor Šuligoj z Opčin; Kobal Valter iz Zgonika in Kralj Livij iz Trebč.

Delno rešitev je poslal Valetič Ivo, uč. osnovne šole v Ulici Donadoni.